

**UCHWAŁA Nr VII/32/11
Rady Gminy w Szelkowie
z dnia 9 czerwca 2011 r.**

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szelków na lata 2011-2016.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szelków na lata 2011-2016 – stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Roman Ruszczyński

Uzasadnienie

Z dniem 1 sierpnia 2010r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

W myśl zapisów ustawy do zadań własnych Gminy należy:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Realizacja powyższych zadań prowadzona będzie w oparciu o Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szelków na lata 2011-2016, którego głównym celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SZELKÓW na lata 2011-2016

- I. Wstęp
- II. Podstawa prawna.
- III. Adresaci programu.
- IV. Podmioty funkcjonujące na terenie gminy świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- V. Współpraca z podmiotami działającym poza terenem gminy.
- VI. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- VII. Cele programu.
- VIII. Zadania programu.
- IX. Przewidywane efekty realizacji programu.

I. Wstęp.

Przemocą domową możemy nazwać każdą sytuację, w której jeden z członków rodziny chce zdominować pozostałych. Jego działanie może mieć charakter fizyczny, psychiczny, seksualny, bądź ekonomiczny. Takie zachowanie jest przestępstwem. W polskim prawie jest ono ścigane z urzędu, co oznacza, że ofiara nie musi zgłaszać swojego problemu, a policja zobowiązana jest do ścigania, jeżeli tylko zachodzi uzasadnione podejrzenie, że doszło do zastosowania przemocy.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym, rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Przemoc domowa to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

1. Jest intencjonalna.

Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

2. Siły są nierównomierne.

W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.

3. Narusza prawa i dobra osobiste.

Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.)

4. Powoduje cierpienie i ból.

Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Zjawisko przemocy w rodzinie definiuje art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra

osobiste osób wymienionych w pkt 1 ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Celem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym jest **“Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szeków”**.

Rodzaje przemocy

- **przemoc fizyczna** – jest to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie np.: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.,
- **przemoc psychiczna** – jest to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby np.: wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzenie, narzucanie własnych poglądów, ciągle krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie, ograniczanie snu i pożywienia, karanie przez odmowę uczuć, itp.,
- **przemoc seksualna** – jest to wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy np.: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.,
- **przemoc ekonomiczna** – jest to działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy np.: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka, itp.

Skutki przemocy zależą od :

- 1) rodzaju przemocy,
- 2) czasu trwania,
- 3) od wieku osoby dotkniętej,
- 4) osoby stosującej przemoc.

Skutki przemocy:

- 1) skutki fizyczne,
- 2) skutki psychiczne, które są odleglejsze, trwalsze, np.: mechanizmy obronne,
- 3) regresja – to sięganie po płacz, ucieczkę, krzyk,
- 4) agresja – np.: dziecko bije, kopie, wyzywa, pluje, słowna – jest rozładowaniem napięcia,
- 5) zaburzenie nerwicowe – najpierw neurologiczne potem nerwicowe np.: zaburzenia snu, moczenie nocne itd.

Trwałymi skutkami przemocy jest:

- 1) uzależnienie od agresora,
- 2) zaburzenie procesu socjalizacji,
- 3) odwrócenie roli.

Wymienione wyżej skutki przemocy są tylko nielicznymi, które mogą występować. Przemoc domowa nie zawsze jest łatwa do rozpoznania, może być zarówno skutkiem jak

i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele. A przemoc może prowadzić do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń

II . Podstawa prawna

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Szekowie na lata 2011-2016 opracowany został w oparciu o:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.)
2. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.)
3. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)
4. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. – kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 64, poz.59 z późn. zm.)
5. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. – kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn. zm.)
6. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. – kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz.555, z późn. zm.)
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
8. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Szeków na lata 2009-2015.
9. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. Adresaci programu.

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Szeków.

IV. Podmioty funkcjonujące na terenie gminy świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Policja.
4. Placówki ochrony zdrowia.
5. Szkoły.
6. Organizacje pozarządowe.

V. Współpraca z podmiotami poza terenem gminy.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
2. Poradnia Rodzinna.
3. Sąd Rejonowy.
4. Kuratorzy sądowi.
5. Komenda Powiatowa Policji.
6. Prokuratura Rejonowa.

7. Organizacje pozarządowe oraz inne podmioty nie wymienione wyżej działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.), lub ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr.70, poz.473, z późn. zm.)

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 5) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

VII. Cele Programu.

Cel główny :

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
4. Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne.

VIII. Zadania Programu.

1. Podejmowanie i realizowanie zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy i ofiar przemocy w rodzinie poprzez:

- 1) podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej dotyczącej przemocy domowej.

<i>L.p.</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Realizatorzy</i>
1.	Rozwój form spędzenia czasu wolnego celem wzmocnienia więzi rodzinnych, prowadzenie zajęć edukacyjno – wychowawczych.	Placówki oświatowe, GOPS.
2.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	Placówki oświatowe, Urząd Gminy, GOPS.

<i>L.p.</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Realizatorzy</i>
3.	Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowo-edukacyjnych, uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy w rodzinie oraz sposób radzenia sobie ze stresem i agresją.	Placówki oświatowe.
4.	Organizacja kampanii profilaktyczno-edukacyjnych przeciw przemocy domowej.	GOPS, Policja, placówki oświatowe.
5.	Edukacja osób pochodzących z tzw. grup ryzyka.	GOPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, placówki oświatowe.

2. Pomoc zmierzająca do przerwania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia negatywnych następstw występowania przemocy u ofiar i świadków przemocy.

<i>L.p.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy</i>
1.	Powołanie przez Wójta Gminy Zarządzeniem Zespołu Interdyscyplinarnego.	Wójt Gminy Szelków.
2.	Realizacja zintegrowanych i skoordynowanych działań Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, GKRPA.
3.	Interwencje w przemocy domowej.	Policja, GOPS, służba zdrowia, placówki oświatowe.
4.	Interwencje w przemocy wobec dzieci.	Policja, GOPS, placówki edukacyjne i oświatowe, służba zdrowia.
5.	Opracowanie i realizacja planów pomocy ofiarom i świadkom przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS.
6.	Zawiadomienie Policji lub Prokuratora o domniemaniu popełnienia przestępstwa znęcania się nad rodziną.	GOPS, placówki oświatowe, służba zdrowia.
7.	Planowanie i realizacja zadań pomocowych w Zespole Interdyscyplinarnym.	GOPS, Policja, GKRPA, placówki oświatowe, służba zdrowia, organizacje pozarządowe.

3. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

<i>L.p.</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Realizatorzy</i>
1.	Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, GKRPA.

4. Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne a w szczególności.

<i>L.p.</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Realizatorzy</i>
1	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.	GOPS, GKRPA.
2.	Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.	GOPS, GKRPA.

5. Przerwanie stosowania przemocy przez sprawcę.

<i>L.p.</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Realizatorzy</i>
1.	Stosowanie działań w ramach procedury "Niebieska Karta".	Policja, GOPS, GKRPA, służba zdrowia, placówki oświatowe.
2.	Kierowanie sprawców przemocy do programów psycho-korekcyjnych.	Policja, GOPS, GKRPA.
3.	Stosowanie wobec uzależnionych sprawców przemocy procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.	GKRPA, Policja.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu.

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom doświadczającym przemocy.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Roman Ruszczyński